

Čís. 162.

Nařízení k ochraně nájemců mají moc zákona a lze jimi v mezích zmocnění zákona ze dne 24. června 1917 č. 307 ř. z. platné zákony změnit nebo doplnit.

Dříve uzavřených soudních smírů o vyklizení najatých místností § 7 a nařízení ze dne 17. prosince 1918 č. 83 sb. z. a n. se nedotýká.

(Rozh. ze dne 2. května 1919, R I 164/19.)

Na základě soudního smíru ze dne 24. července 1918 žádal pronajímatel v únoru 1919 o nucené vyklizení z bytu. Soud první stolice (okresní soud v Čes. Brodě) návrh s poukazem k ustanovení § 7 a) nařízení ze dne 17. prosince 1918 č. 83 sb. z. a n. zamítl. Rekursní soud (zemský soud v Praze) exekuci povolil, odůvodniv své rozhodnutí takto: Soud rekursní nesdílí náhledu soudu exekučního, že by se ustanovení § 7 a) nařízení ze dne 17. prosince 1918 č. 83 sb. z. a n. vztahovalo též na soudní smíry. Ustanovením tím se nenařizuje prodloužení nájemních smluv na další dobu vůbec, nýbrž stanoví se pouze, že se dotyčné smlouvy považují za obnovené na další dobu, že se tedy předpokládá souhlas obou stran s prodloužením nájemní smlouvy, leč že by strany výslovně způsobem v § 7 a) cit. nař. uvedeným projevily svou vůli, že smlouvy na další dobu neobnovují. Předpoklad takový jest však při soudních smírech ve věcech nájemních vyloučen, neboť pronajímatel již danou výpověď projevily, že na zrušení nájemní smlouvy trvá, a nájemce uzavřením soudního směru nejen se zrušením nájemní smlouvy projevily souhlas, nýbrž i případnému nucenému vyklizení bytu se podvolil. Proto také výslovně ustanovuje cit. § 7 a), že ustanovení to má místo pouze při smlouvách nájemních, které bez výpovědi zanikají, a nelze proto ustanovení toho užítí též na nájemní smlouvy již vypovězené. Soudní smíry tvoří dle šu 1 č. 5 ex. ř., tedy ustanovení zákona, titul exekuční a nelze též proto výše citovaného nařízení na smíry ty vztahovati a nemohlo to býti též v úmyslu nařízení toho, poněvadž ustanovení zákona pouhým nařízením ministerstva měniti nelze.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu nájemce nevyhověl.

Důvody:

Zákonem ze dne 24. července 1917 č. 307 ř. z. byla vláda zmocněna, by po čas mimořádných, válkou vyvolaných poměrů nařízením opatřila, čeho třeba, by obyvatelstvu zabezpečeny byly potraviny a jiné potřeby. Nařízení, vydaná vládou na základě tohoto zákonného zmocnění mají dle čl. 11 zákl. zákona o moci vládní a výkonné č. 145 ř. z. moc zákona a není proto použití jich na závalu, že se jimi na dobu mimořádných poměrů změňují neb účinnosti zbavují předpisy zákonné. Tento právní stav nedoznal změny zřízením samostatného státu československého, ježto dle čl. 2. zákona ze dne 28. října 1918 č. 11 sb. z. a n. veškeré dosavadní zemské a říšské zákony a nařízení zůstaly prozatím v platnosti a shora řečené zákonné zmocnění vlády dosud odvoláno nebylo. Takovýmto na-

řízením s mocí zákona jest zejména i nařízení o ochraně nájemců ze 17. prosince 1918, č. 83 sb. z. a n., jež vydáno bylo s výslovným poukazem k zmocnění zákona ze dne 24. července 1917, č. 307 ř. z. a v mezích tohoto zmocnění. Poukazuje-li tudíž rekursní soud k tomu, že ustanovení § 1 č. 5 ex. ř. jakožto ustanovení zákonné pouhým nařízením ministerstva nebylo by lze změnit, jest toto stanovisko, jak shora dolíčeno, ovšem pochybno. Nicméně lze z ostatních důvodů rekursního soudu přidati se k jeho právnímu názoru, že § 7 a) nařízení o ochraně nájemců povolení žádané exekuce není nijak na závalu. Soudním smírem nabyli vymáhající věřitelé vykonatelného nároku na to, by najaté místnosti byly nájemci v ujednaný čas vyklizeny. Tohoto nabytého práva § 7 a) nařízení o ochraně nájemců, hledíc k zásadě § 5 obč. zák. se nedotklo, ježto v tom směru zpětná účinnost § 7 a) nařízení o ochraně nájemců v tomto nařízení ani není výslovně stanovena, aniž z něho lze ji dovoditi. Kdyby správným byl výklad, zastávaný stranou povinnou, byl by pronajimatel zcela bezmocný i v případě, že by mu v době mezi soudním smírem a ujednaným časem k vyklizení najatých místností vzešly důležité důvody ke zrušení nájmu. Neboť na požadavek pronajimatele o zrušení nájmu ze závažných důvodů slušelo by dle zmíněného již § 7a) použití obdobně předpisů o výpovědi nájmu, pronajimatelově soudní výpovědi bylo by však lze čeliti námitkou věci, soudním smírem již urovnané.

Čís. 163.

Za tím účelem, by prohlášená, ale pro formální poklesek neplatná písemná závěť byla po případě uchována v platnosti jako závěť ústní, nelze žádati za výsledek svědků poslední vůle dle §u 65 nesp. říz.

(Rozh. ze dne 6. května 1919, Rv I 150/19.)

V pozůstalostním řízení po Juliáně T. prohlášena byla dle §u 61 nesp. říz. soukromá písemná závěť, již zůstavitelčina dcera Terezie B. povolána za universální dědičku. Ježto však se objevilo, že jedním ze svědků poslední vůle, podepsaných na písemné závěti, jest tchán universální dědičky, žádala tato, tvrdíc, že poslední vůle jest za všech okolností platnou alespoň jako soukromá ústní závěť, by dle § 65 nesp. říz. vyslechnuti byli druzí dva svědci, na listině podepsaní, jakož i další osoby, jež prý k poslednímu pořízení jako jeho svědci byly přivzaty. Pozůstalostní soud (okresní soud v Kadani) návrhu vyhověl, ježto pro osud majetku po smrti zůstavitele má jeho vůle býti po větce rozhodnou a tudíž dlužno usilovati o to, aby písemná závěť alespoň jako závěť ústní byla zachována v platnosti. Rekursní soud (krajský soud v Mostě) k stížnosti zákonných dědiců návrh universální dědičky zamítl, uváživ toto: Dle § 123 nesp. říz. náleží pozůstalostnímu soudu pouze zkoumati, zda jest zde poslední vůle co do obsahu a zevní formy bezvadná. Zkoumati platnost poslední vůle není, jakž plyne z §§ 123 a 126 nesp. říz., věcí soudu pozůstalostního, nýbrž, odporováno-li platnosti, věcí soudu procesního. Terezie B. vyhradila si za projednávání pozůstalosti, že uplatňovati bude účinnost poslední vůle jakožto ústní poslední